

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Przeludnienie rolnicze

Nowa Polska odziedziczyła po Polsce przedwzrostowej tragiczny problem milionów zbędnych ludzi w rolnictwie. Przeludnienie rolnicze kładzie się wielkim ciężarem na barki chłopów. Obniżając ich poziom życia. Przeludnienie wiejskie hamuje poza tym procesy kapitalistyczne na wsi i rozwój gospodarek rolniczych.

Oto jak oficjalne wydawnictwo sanacyjnego ministerstwa spraw zagranicznych: „Problem emigracji i surowcowy w Polsce“ (Warszawa. 1937) charakteryzowało sytuację:

„Do 9-ciu milionów bezrolnych i małorolnych, którzy bez szkody dla gospodarstwa mogliby być usunięci z rolnictwa. 1 milion bezrobotnych, wraz z młodymi dotychczas niezatrudnionymi, to są wyraźne i niepokojące objawy trudności, w jakich znajduje się gospodarstwo polskie“.

W końcu 1945 roku, ukazało się w Stanach Zjednoczonych ciekawe wydawnictwo Ligi Narodów. Jest to książka Wilberta E. Moore’a z uniwersytetu Princeton, p. t. „Gospodarcza demografia wschodniej i południowej Europy“. Książka ta zawiera interesujące obliczenia przeludnienia rolniczego w Polsce.

Jeżeli przyjąć za podstawę istniejącą produkcję i średnioeuropejski poziom produkcji na głowę ludności, to okazało się, że przeludnienie rolnicze w Polsce sięgało olbrzymiej liczby 10 milionów osób. Jeżeli odliczymy ziemię na wschód od Buga, to okazało się, że przeludnienie rolnicze w Polsce wynosiło 75.5 miliona osób. Wy-mowa tej cyfry — nawet jeśli nasuwa ona pewne wątpliwości — jest jasna. Gdyby wydajność polskiego gospodarstwa chłopskiego stała na poziomie średniego europejskiego gospodarstwa rolnego, to istniejąca w Polsce produkcja rolnicza mogłaby osiągnąć bez zbędnych 7.5 miliona osób. Największe przeludnienie wykazuje południowa Polska, gdzie zbędnych było przeszło 3 miliony 600 tysięcy osób, t. j. 62.1 proc. ludności żyjącej z rolnictwa. Obliczenia te dotyczą 1930 roku. Od tego czasu do okresu obecnego przeludnienie rolnicze w Polsce niewątpliwie wzrosło.

Polska przedwzrostowa miała smutny rekord: posiadała największą w Europie ilość zbędnych ludzi w rolnictwie, pozostawiając daleko w tyle Włochy, Polindnowe, Grecję, Rumunię i Jugosławie.

Autor zrobił jeszcze jedno obliczenie. Przyjął za podstawę istniejącą produkcję rolniczą i francuski poziom produkcji rolniczej na głowę ludności. Okazało się, że obliczone w ten sposób przeludnienie rolnicze w Polsce, sięgało astronomicznej cyfry 14 milionów osób, a bez ziemi wschodnich 10 milionów 700 tys. osób.

Gdyby więc wydajność polskiego gospodarstwa chłopskiego stała na poziomie francuskiego gospodarstwa rolnego, to istniejąca w Polsce produkcja rolnicza mogłaby osiągnąć, uznawając 10.700.000 zbędnych ludzi z rolnictwa. I te obliczenia dotyczą 1930 roku, a więc należy je pomnożyć, by uzyskać liczbę od tego czasu do okresu obecnego.

Jakie wyjście proponowały rządy sanacyjne ze straszliwej klęski przeludnienia rolniczego?

Wspominając wyżej publikację ministerstwa spraw zagranicznych

Doniosłe uchwały ONZ

NOWY JORK (SAP) — Zwołanie ogólne ONZ zebrało się celem zakończenia dyskusji na temat głównych zagadnień międzynarodowych. Głównym mówcą był delegat Ukrainy Manuilewski, który sprzeciwił się poprawieniu albo usunięciu prawa weta, zapewniającego równość pomiędzy 5 wielkimi mocarstwami. Atmosfera wojenna, jaka zapanała w Świecie, — oświadczył Manuilewski — jest wynikiem gwałtowności różnych militarystów, senatorów, a nawet akredytowanych ambasadorów. Nieodpowiedzialna propaganda powoduje napięcie pomiędzy wielkimi mocarstwami i osłabia więzy pomiędzy Narodami Zjednoczonymi. Przed zebraniem plenarnym Zgromadzenia obradowała komisja

główna, która wysunęła dwie propozycje. Sześć delegacji brytyjskiej Noel Baker zaproponował przyjęcie następującej rezolucji, wysuniętej poprzednio przez Molotowa: „Celem wzmocnienia pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego Zgromadzenie ogólne uzna za konieczność redukcję zbrojeń“. Odpowiedni układ powinien w pierwszym rzędzie obejmować zakaz produkcji i użycia bomby atomowej dla celów wojennych“.

Rezolucja została przyjęta bez dyskusji i przekazana do komisji dla spraw politycznych i bezpieczeństwa. Następnie komisja zajęła się wnioskiem Belgii, Czechosłowacji, Danii, Norwegii i Wenezueli, domagającym się wniesienia sprawy hiszpańskiej na

porządek dzienny jako odrębnego punktu.

WARSZAWA. — Po zakończeniu ogólnych obrad na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ rozpoczyna swe prace poszczególne komisje. Pierwsza będzie obradować komisja społeczno-humanitarna, która zajmie się zagadnieniem uchodźców. Na dzisiejszym posiedzeniu komisja ta wybrała swe władze oraz ustaliła porządek obrad.

WARSZAWA. — Delegacja amerykańska zwróciła się do Zgromadzenia Ogólnego ONZ z wnioskiem, aby stałą siedzibę Organizacji Narodów Zjednoczonych przenieść do San Francisco lub do Nowego Jorku.

NOWY JORK (obsł. wł.) — Debaty ogólna Narodów Zjednoczonych zakończyła się przekazaniem komisji wniosku ministra Molotowa w sprawie ograniczenia zbrojeń. Sesja plenarna odbędzie się za dwa tygodnie.

Wczoraj obradowała komisja budżetowa. Delegat Wielkiej Brytanii podał krytykę wysokości budżetu ONZ na rok 1947, wynoszącego 8 milionów funtów, wy- powiadając się za przeniesieniem Organizacji Narodów Zjednoczonych do Europy.

Obradowała także komisja społeczno-humanitarna, przy czym głównym tematem jej rozmów była kwestia uchodźców.

Pozbawienie Niemców obywatelstwa polskiego

WARSZAWA (SAP). — Niedawno ogłoszony został dekret o odpowiedzialności prawnej osób, które w latach 1933 — 1945 wpały się na niemiecką listę narodową.

Niebawem będzie opublikowany dekret o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego osób istotnie przynależnych do narodowości niemieckiej.

Ustawodawca wychodzi ze słusznego założenia, że Niemcy są z natury rzeczy wrogi nastawieni do Państwa Polskiego i wobec tego pozbawia obywatelstwa polskiego osoby, które wykazały swym zachowaniem się oraz dotychczasowym sposobem życia przynależność do narodu niemieckiego.

Osoba, pozbawiona obywatelstwa podlega wysiedleniu z kraju, a majątek jej ulega konfiskacie na rzecz Skarbu Państwa.

Utrata obywatelstwa nie rozciąga się na współmałżonka, chyba, że współmałżonek ten wyraził chęć opuszczenia Polski. Niepełnoletnie dzieci tracą obywatelstwo wraz z obcigem rodzicem.

Jeżeli osoba, która na zasadzie nowych przepisów winna być wysiedlona z granic Państwa, będzie skazana na karę pozbawienia wolności za inne przestępstwa, wówczas wysiedlenie nastąpi po odciśnięciu kary.

O pozbawieniu obywatelstwa orzekać będą władze administracji ogólnej pierwszej instancji. Od ich decyzji istnieje prawo odwołania się do Sądów Okręgowych, które rozpatrywać będą te sprawy w składzie Jednego sędziego i dwóch ławników.

ych na str. 14-ej głosi dosłownie: „W tych warunkach emigracja staje się jednym z najistotniejszych czynników, mogących wpłynąć na odejście kraju od nadmiernej ilości małorolnego proletariatu wiejskiego, czy elementu nieprodukcyjnego gospodarstwa i spowodować osłabienie ciśnienia demograficznego...“

I rzeczywiście, w latach 1919 — 1939 wymigrowało z Polski około 2 miliony 200 tysięcy osób. Jeżeli od tej liczby odjąć wychodźców, którzy powrócili do Polski — to w każdym razie okazało się, że w okresie 20 lat niepodległości, Polska straciła około 1 miliona 200 tysięcy obywateli, którzy, by szukać chleba, zmuszeni byli udać się na turlaczkę do obcych krajów.

Polska przedwzrostowa nie była w stanie rozwiązać problemu przeludnienia polskiej wsi. Emigracja zabolała naród polski, ale nie potrafiła zapobiec faktowi, że z roku na rok przeludnienie na wsi wzrastało.

A jak Nowa Polska rozwiązuje, względnie zamierza rozwiązać problem przeludnienia rolniczego? Reforma rolna stanowiła pierwszy krok w kierunku oddzielenia gospodarstw chłopskich od zbędnych ludzi. Ale wobec ogromu zagadnienia przeludnienia rolniczego, jasne jest, że sama reforma rolna nie mogła w pełni go rozwiązać.

Następny krok: naprzód w kierunku rozładowania przeludnienia na wsi stanowi osadnictwo na

Ziemiach Odzyskanych. Z 4 milionów Polaków, którzy osiedlili się na Ziemiach Odzyskanych, przeszło połowę — dokładnie 2.150 tysięcy — stanowi ludność rolnicza. Znaczna część tej ludności, to repatrianci ze wschodu, ale znaczna część, to osadnicy, rekrutujący się z przeludnionych okręgów rolniczych Polski.

Reforma rolna i osadnictwo na zachodzie zmniejszyły w znacznym stopniu przeludnienie polskiej wsi, ale problemu tego ostatecznie nie rozwiązały.

Zlikwidować przeludnienie wsi może tylko szeroki rozwój gospodarczy kraju, całkowita przemiana i uzdrowienie chorej i zwężonej struktury gospodarczej Polski przedwzrostowej.

Nowa Polska rozwiązuje problem zbędnych ludzi na wsi, w drodze planowej. Trzyletni plan odbudowy gospodarstwa stanowią dalszy, poważny krok naprzód w kierunku ostatecznego zlikwidowania największej bolączki naszej wsi i całego naszego życia gospodarczego.

Gł. cytry:
1) W latach 1947—1949 przewiduje się osiedlenie na Ziemiach Odzyskanych dalszej ludności rolniczej w ilości 800 tysięcy osób. Pozwoli to stworzyć na Ziemiach Odzyskanych 215 tysięcy nowych polskich gospodarstw chłopskich. Nowi osadnicy rolni usypną prowadzenie z przeludnionych okręgów ziem dawnych, odcinając je od zbędnych ludzi.
2) W sektorze napoleońskim

Układ poczdamski podstawa rokowań w sprawie Niemiec

NOWY JORK (SAP) — Amerykański sekretarz stanu Byrnes oświadczył, że zwrócił się do ministrów spraw zagranicznych o wyznaczenie zebrała zastępców ministrów celem przedyskutowania zagadnień traktatu z Niemcami. Będzie on opierał się na układzie poczdamskim jako podsta-

waszej gospodarki, ilość zatrudnionych w 1949 roku, w porównaniu z 1946 r. wzniesiono o 758.5 tysięcy osób. Tylko przemysł państwowy zatrudnił 335 tysięcy nowych robotników. Prace nad odbudową zniszczonych osiedli zatrudniła 229 tysięcy nowych robotników.

Oznacza to, że plan 3-letni zapoczątkuje szerokie uprzemysłowienie naszego kraju, zapoczątkowując proces wielkiej wadrowki ludności ze wsi do miasta, z rolnictwa do przemysłu.

3) Tymczasowe liczbę podstawową do planu odbudowy gospodarczej przewidują, że w 1949 r. zatrudnienie w rolnictwie zmniejszy się w porównaniu z 1946 roku o 240 tysięcy osób, przy bardzo dużym wzroście produkcji rolnej (ta więc dobrobytu chłopów). Zwolnione ze wsi polskiej sily robocze napłyną przede wszystkim do przemysłu; przemysł wchłonie również przepływ sily roboczej na wsi.

Co to oznacza? Oznacza to, że za sudniczy przelom już nastąpił. Podczas gdy w Polsce przedwzrostowej przeludnienie na wsi rosło — u nas przeludnienie to zaczęło się już zmniejszać w toku wykonywania 3-letniego planu.

Plan odbudowy gospodarczej nie zlikwiduje jeszcze w pełni przeludnienia wiejskiego w Polsce, ale plan ten zmniejszy jego rozmiar, założy podwaliny dla całkowitego zlikwidowania go w przyszłości.

Truman, Bevin i Byrnes debatować będą nad sprawą Palestyny

LONDYN. — W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, iż podczas pobytu w Stanach Zjednoczonych minister Bevin przeprowadzi rozmowę z sekretarzem stanu Byrnesem w sprawie Palestyny. Bevin poruszy sprawę te również i w rozmowie z prezydentem Trumanem, którego poglądy na sprawę palestyjską jest, jak wiadomo, krótko w inny od poglądów Wielkiej Brytanii. Omawianą ma być sprawa natychmiastowego wpuszczenia do Palestyny 100.000 uchodźców żydowskich. Minister Bevin ma podobno zamiar zaproponować Stanom Zjednoczonym udział w administrowaniu Palestynie.

LONDYN. — Dziś w Berlinie przewodniczący rady wykonawczej amerykańskiego komitetu rozładunku pomocy oświadczył, że masowa emigracja uchodźców żydowskich z Polski spadła obecnie do liczby 200 osób dziennie. Wejściu wrzesnia emigracja osiągnęła imponującą liczbę 30.000 Żydów.

Degrelle ukrywa się w Brazylii

WARSZAWA. — W Brazylii czynione są poszukiwania za przywódcą reżimu belgijskiego, który po ucieczce z Hiszpanii miał się schronić w tym kraju.

5.000 uchodźców niemieckich w Anglii i USA pracuje nad tajną bronią

BERLIN (AZ). — Jak donosi pismo berlińskie „Tägliche Rundschau“ w Anglii i USA pracuje obecnie około 5.000 niemieckich uchodźców w dziedzinie energii atomowej, rakietowej i innych tajnych broni. Prof. Otto Hahn, który w 1933 r. starał się rozbić atom, pracuje w laboratorium, należącym o 40 mil od Londynu. Głównym wynalazcą broni V 2 Werner von Braun pracuje w Ameryce.

Zamach na ambasadę brytyjską w Rzymie

RZYM (obsł. wł.) — W związku z dokonanym zamachem na ambasadę angielską w Rzymie policja przeprowadziła dochodzenie, w wyniku których dwie osoby by zostały aresztowane. Premier włoski de Gasperi podkreślił, że dokonany zamach nie jest wyrazem woli ludu włoskiego.

Wicepremier Nenni potwierdził że naród włoski, zaważy był przyjaźnie niesposobny do Wielkiej Brytanii. Prezydent republiki włoskiej de Nicola wyraził ubolewanie, oświadczaając, że zamach mógł tylko dokonać wrogów narodu włoskiego. Według nadchodzących wiadomości, sekretarza partii komunistycznej opublikował komunikat, w którym stwierdził, że odpowiedzialność za dokonanie zamachu spada na elementy faszystowskie.

Więś czyta

Chłopom ku rozwadze...

Wiemy o tym dobrze, że reformy... które zostały dokonane w Polsce...

Czy nie wierzycy? — Zapytajmy więc... kto im popierał? — a wszyscy...

Któż — jeśli nie oni cieszą się... na cichu z istnieniem band leśnych...

To nie kto inny, tylko oni przed... wojną finansowali na chłopa bandę...

Czy więc zmienili się ci panowie?... Nie. Trochę tylko przemienili szatę...

Obserwując dzisiejsze stosunki... zaginiono walki polityczne — widzę...

Obszarnik niezadowolony, że musi... się połączyć z palacem wiejskim...

Ale, że razem z nimi idzie nieraz... chłop polski — to nie tylko nieporoz...

Bo czyż nie jest to tragedia, że lud... występuje przeciwko temu, o co wal...

To jest największa tragedia chłop... polskiego, że reakcja, że wrogowie...

Trzeba „wyższej uczelni, kształca... czej w dziedzinie administracji i hand...

Uczelnia wykroczyła blisko 250 now... ych słuchaczy. Jednakże wielu spośr...

Ten oto chłop, który tyle razy był... już oszukany i tym razem dał się wy...

Jestli Mikołajczyk już dziś dopuścił... do tego, że w Ministerstwie Rolnictwa

rzadzą sanatorzy sprzed 1939 r., jeśli... dopuścić, aby w Urzędach Ziemskich...

Czy Mikołajczyk nawet przy współ... działaniu elementów chłopskich z...

Historia lat 1918 — 1926 rozbicia... sojuszu chłopsko-robotniczego dopro...

— Oto były skutki niezrozumienia... i znaczenia bloku całego świata...

Na szczęście, pomimo, że obecna sy... tuacja powojenna była podobna do...

Spotkali się z tym i na czestocho... wskim terenie. Niestety ialsz i...

Opowiadania propagandowe o zle... gospodarce, którymi próbowano zmi...

ciwko nim samym, gdyż ministerstw... rolnictwa, gospodarka rolą rządził w...

A że nasze założenia gospodarcze... są słuszne, musi przetrwać nawet op...

Jedynie słuszna polityka partii zblo... kowanych, słuszna i zdrowa postawa...

Niedaleki są czasy, kiedy będzie... mielibyśmy znowu śliny i jednolity...

Przez Powiatowego Zarządu... Stronnictwa Ludowego w Częstochowie

(—) STEFAN REKAS

Kronika kielecka

Plenarne posiedzenie Komitetu Wojewódzkiego Stronnictwa Demokratycznego

W dniu 26 października b. r. odbyło... się w Kielcach plenarne zebranie...

Na zebraniu omówiono szereg... spraw organizacyjnych i wysłuchano...

Komitet wyraził opinie, iż na te... sytuacji międzynarodowej, w chwili...

Komitet Wojewódzki wzywa wszyst... kie SD na terenie województwa do...

W końcu Komitet wojewódzki apeluje... do władz centralnych SD, aby...

Przez Powiatowego Zarządu... Stronnictwa Ludowego w Częstochowie

(—) STEFAN REKAS

Wojewódzki Teatr im. Żeromskiego w Kielcach

„Ptak” Jerzego Szaniawskiego

Wojewódzki Teatr im. Żeromskiego... pokusił się o wystawienie przepiek...

Jak wspominaliśmy przed kilku d... niemi, Teatr kielecki jest teatrem...

Wystawienie „Ptaka” było swego... rodzaju rewelacją artystyczną.

Teatr Woj. „Kieleckiego” im. St. Że... romskiego „Ptak” Szaniawskiego. K...

Teatry i kina 4-go listopada Teatr

Teatr Woj. „Kieleckiego” im. St. Że... romskiego „Ptak” Szaniawskiego. K...

Kina

Kino „Bałtyk” wyświetla film pro... dukcji francuskiej „Konflikt”

Dyżurny aptek 4-go listopada r. b.

Baliński, ul. Sienkiewicza 55. 5 listopada b. r.

Przepisy gry

48. ej loterii własowej przewidziano, że... odnowienie losów do III-jej klasy...

MILION

Table with 2 columns: Amount won, Probability. 4 wygrane po 500 000, 26 wygranych po 100 000, etc.

O rewizję kupieckiej kalkulacji

Z posiedzenia kupców stowarzyszonych

W celu omówienia dzisiejszej sytuac... ji na rynku częstochowskim w dniu...

Konferencja miała za zadanie umożli... wienie obu stronom wypowiedzenia...

Ze strony przedstawicieli władz oraz... partii politycznych wyzuwało się...

Niestety, wśród kierunków argumen... tów, zarzutów w dziedzinie konsum...

Delegat PPS w mocnych słowach... przedstawiał zebranyemu nieufność...

zujących, że winę ponosi nie tylko... kupiec, ale także nienuormowane...

Kupiec winien podejść do świata... pracy bardziej społecznie. musi on...

Przedstawiciel świata pracy, Poseł... ziński częstochowski, ob. Zientarski...

Wydaje się, że jednym z pozytyw... nych rezultatów konferencji stanie...

Błędy pap „Spolem”, błędy popeł... nia także i P. C. H., przynajmniej...

Czy jednak podnoszący z gruzów... fabryki, walczący nieraz z najwię...

Stoimy dziś wobec realizacji trzech... letniego planu gospodarczego i na...

Wagę swoją posiada oświadczenie... dyrektora P. C. H., że zgodnie z...

ga ich rzetelne i uczciwe podejście... do konsumenta.

Ze strony kupców słyszemy w ole... rzeczowych i słusznych zarzutów...

Spoleczeństwo rozumie, że dziś nie... jest łatwo być kupcem (mówię o kup...

Wierzymy, że rozmowy przeprowa... dzone na konferencji — dadzą wyni...

A korzyść będzie na pewno obopól... na.

Zaopatrzyli się w słońce

(j) Reznik Zalewski Czesław, zamieszkały przy ul. Narutowicza Nr 33...

Poszkodowany ocenia swe straty na ogólną sumę 30 000 zł. Dochodzenie w toku.

Kopnięty przez konia

Gajewski Marian, lat 40, zamieszkały Warszawska Nr 308, został kopnięty przez konia...

Życia kulturalnego

"Wilk z partyzantki" w wydaniu książkowym

Drukowany w naszym piśmie "Wilk z partyzantki" W. Zechentera...

TEATR WIELKI

"PLACOWKA" B. Prusa. Na ogólne żądanie Sobota! - Niedziela!

W sobotę 2 listopada b. r. o godz. 19.15 urzęduje w Teatrze Wielkim...

Wycieczki, grupy i związki zawodowe mogą uzyskać 50 proc. zniżkę. Tel. 11-33.

"ZAMACH" sztuka w 3 aktach

Jutro w niedzielę 3 b. m. o godz. 15.30 "Zamach" repertuar sepienny w 3 aktach...

TEATR KAMERALNY

Sobota! - Niedziela!

W sobotę 2 listopada przedstawienie "Wesoła wdowa"...

Kasa Teatrów czynna od godz. 10-12 do 13-14 i od 15-18 do rozpoczęcia przedstawienia.

W sobotę 2 listopada przedstawienie "W przebiegu"...

Program kin

Kino "Wolność" - w plakat kino nieczynne w sobotę 100 nieczylnych projekcji...

Kino "Bałtyk" - "Daleka Droga" - przygodny marynarski film...

Kino "Polonia" - "Dwa żołnierze" - nowy film radziecki...

Program rozgłośni polskich

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

12.00 Sygnał czasu i hejnał. 12.05 Dzień mił poluda. 12.35 Pieśni religijne...

WYDZIAŁY URZĘDOWE

WYDZIAŁ WOJEWÓDZI w KIELCACH ogłasza KONKURSY

na jednorazowe stypendia w 1946 r. dla młodych pochodzących z terytorium województwa kieleckiego...

- 1) zaświadczanie uczelni o niezaczeraniu i postępowaniu w nazwie, 2) świadectwo Zarządu Gminy...

Przewodniczący Wydziału Wojewódzkiego Wojewoda Kielecki Mjr W. Ślęczkowski.

ZA DUSZE ... Krauzówny Krystyny Prozorowskiej Piotra Klekowskiego Waława Pawlaka Mariana Klecha Jana

Wszytkim, którzy brali udział w nabożeństwach żałobnych i odprowadzeniu drogiuch nam zwłok ... Ks. WINCENTE O GLASSA

ADAM BAJDECKI KUPIEC Po krótkich i ciężkich cierpieniach, zmarł dnia 31 października 1946 r., przyszyły lat 59.

Mikołaja Samarcewa zamordowanego w Oświęcimiu zostanie odprawiona Msza św. żałobna o godz. 9 rano w kościele św. Rodziny...

Państwowa Centrala Handlowa Oddział w Częstochowie Kościeliski Nr 23, tel. 16-30

Przekazy pieniężne Najwyższe i najdrobniejsze sumy do wszystkich miejscowości w kraju przekazywane szybko, sprawnie i tanio

W dniu 5. X. 1946 r. jako w drugą rocznicę śmierci WIKTORII Poliszewskiej

MUFKI wykonuję szybko Dąbrowskiego 18 m. 11

Potrzebni złoźni chłopcy do pracy od zaraz E. BÉDNAREK, Garbaldiego 2, tel. 18-33.

Les Plumes de 'o'gre Skup pierza i puchu Skórek króliczych i zajęczych.

Plac nadający się pod budowę, około 900 m. s rzędem Częstochowa, Pałuckiego 10, m. 2.

Potrzebni odbiorcy baterijek F-mył LEMAŃSKI Częstochowa, Kwidzińska 10 tel. 19-00.

Sprzedam futro, danuskie karakuły lub kupon czarnej kreny, Sosnowo 14.

Sprzedam czarne pianino firmowe, Warty Dworkiego 315, Białe Stęпно.

Sprzedam stópkarkę Nr. 8. Równa, leżna 51 Rubin.

Wszystkie kamienie, turbiny, wazy, szkieł, maszyni mydła, szafa, porcel. agit. i t. p. oraz wszelkie artykuły mydła i t. p. polowa E. G. g. Poliszewska, Warszawa, Posażnika 58

Sklep Komisowy, Stary Rynek 2 poleca: ubrania, ubranka, płaszcze i t. p. w wielkim wyborze

Zakupię natychmiast prasę elektryczną i talerzową do 40 t, około 100 zł. Odpowiedzi adresować do: J. P. PAP pod "TE" P. 4129

Kupię motor na gaz drzewny od 20-30 KM. Oferty do P. 41 pod "Motor" P. 4097

Zakupię natychmiast prasę elektryczną i talerzową do 40 t, około 100 zł. Odpowiedzi adresować do: J. P. PAP pod "TE" P. 4129

Ważę, białą bawełną do, kolder ku p. II Aleja 30 Nirowska P. 4071

Kupię trzy szufy biblioteczne - Złazaszką Dr. Szuła, szpital N. M. Panny, P. 4120

Jesień nadchodzi! Nerwobole IWONICKA SOL JODOWO - BROMOWA skutecznie leczy do kąpiel w domu.

W Firmie Seweryn KABZIŃSKI Częstochowa, Pias Daszyńskiego 4. Zgubione dowód repatriacyjny na nazwisko Zasim Anna

ZGUBY Zgubione dowód repatriacyjny na nazwisko Komala Józef, P. 4126

Potrzebna służka z gotowaniem może być przychodząca. Kościeliski 18 m. 3. P. 4046

Potrzebna panienka do szycia maszynowego, oraz czeładnik szewski Aleja Wolność. P. 4138

Poszukuję sie stolarza podrezeznego. Złozozenia Pałuckiego 1/7. P. 4107

Krawcowa dobra do domu poszukwana. Złozozenia, Częstochowa. Skrytka pocztowa 61. P. 4055

Chłopa do prac polnolesnych przyjmie natychmiast. Wyw. Art. Sposobowych "Ideal" Kiliński ul. nr 21 P. 4069

SPRZEDAŻ Sprzedam dwie maszyny sanekowe 8-ki na chodzie. Władymirski: 01 szyszkina 29, m. 10 Pasterczak P. 4109

Dwie morgi pola na Zawoduku sprzedam Miron - Magdalena P. 4078

Potrzebni odbiorcy baterijek F-mył LEMAŃSKI Częstochowa, Kwidzińska 10 tel. 19-00.

Sprzedam stópkarkę Nr. 8. Równa, leżna 51 Rubin. P. 4123

Ważę, białą bawełną do, kolder ku p. II Aleja 30 Nirowska P. 4071

KUPNO Kupię raryzator na gaz drzewny od 20-30 KM. Oferty do P. 41 pod "Motor" P. 4097

Zakupię natychmiast prasę elektryczną i talerzową do 40 t, około 100 zł. Odpowiedzi adresować do: J. P. PAP pod "TE" P. 4129

Ważę, białą bawełną do, kolder ku p. II Aleja 30 Nirowska P. 4071

Kupię trzy szufy biblioteczne - Złazaszką Dr. Szuła, szpital N. M. Panny, P. 4120

Kupię raryzator na gaz drzewny od 20-30 KM. Oferty do P. 41 pod "Motor" P. 4097

Ważę, białą bawełną do, kolder ku p. II Aleja 30 Nirowska P. 4071

Kupię trzy szufy biblioteczne - Złazaszką Dr. Szuła, szpital N. M. Panny, P. 4120